

**Dierexperimentencommissie
Radboud Universiteit Nijmegen**

Jaarverslag 2009

Nijmegen, maart 2010

Inhoudsopgave:

1.	Inleiding	5
1.1	Externe vergunninghouders	5
2.	Algemeen	6
2.1	Werkwijze	6
	<i>Onderzoeksplan</i>	7
	<i>Beoordelingsmethodiek</i>	7
2.2	Algemene punten betreffende werkwijze RUDEC	8
	<i>Ethische toetsing</i>	8
	<i>Statistische onderbouwing van aantal benodigde dieren</i>	9
	<i>Ernstig ongerief</i>	9
	<i>Pilotexperimenten</i>	10
	<i>Openheid en openbaarheid</i>	10
	<i>Primaatonderzoek</i>	11
2.3	Werkgebied	11
3.	Samenstelling van de commissie	13
3.1	Samenstelling	13
3.2	Scholing RUDEC leden	14
4.	Aantal vergaderingen	15
5.	Verslagjaar 2009	16
5.1	Nieuwe aanvragen	16
5.2	Amendementen	16
6.	Signalering, reflectie, en evaluatie	17
6.1	Ethische afwegingen	17
	<i>Voorbeeld 1</i>	17
	<i>Voorbeeld 2</i>	17
	<i>Voorbeeld 3</i>	18
6.2	Knelpunten	19
	 Bijlage I: Onderzoeksplan	 21
	Bijlage II: Overzicht van voorwaarden / redenen en vragen	27
	Bijlage III: Beoordelingsresultaat – Nieuwe aanvragen	29
	Bijlage IV: Beoordelingsresultaat – Amendementen	39

JAARVERSLAG 2009 RUDEC

1. Inleiding

Artikel 10a van de Wet op de Dierproeven (Wod, laatst gewijzigd op 01-07-2009) bepaalt dat het verboden is een dierproef te verrichten indien niet daarover vooraf een advies is uitgebracht door een dierexperimentencommissie. De DierExperimentenCommissie van de Radboud Universiteit Nijmegen (RUDEC) is op 2 oktober 1998 door de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport erkend. Deze erkenning is op 1 januari 2009 hernieuwd.

De RUDEC is een onafhankelijke commissie ingesteld door het College van Bestuur van de Radboud Universiteit Nijmegen als Vergunninghouder. De taakstelling van de RUDEC is tweeledig, nl. het adviseren van de Vergunninghouder over Vervanging, Vermindering en Verfijning van dierproeven, en het beoordelen of het wetenschappelijk / maatschappelijk belang van dierexperimenteel onderzoek opweegt tegen het ongerief dat de proefdieren wordt berokkend.

De RUDEC toetst onderzoeksplannen van de Faculteit Sociale Wetenschappen, de Faculteit Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatie en het UMC St Radboud. De dierexperimenten beschreven in deze onderzoeksplannen variëren in complexiteit (van bijv. het verzamelen van weefsels tot bijv. complexe gedragsstudies bij het hele organisme) en in de te gebruiken diersoort (van vissen tot primaten).

1.1 Externe vergunninghouders

De wijziging in de Wod in 1997 heeft ertoe geleid dat meerdere vergunninghouders, die eerder over een eigen dierexperimentencommissie beschikten, niet meer in staat of bereid zijn een dierexperimentencommissie te installeren die aan de wettelijke eisen voldoet. Eén externe vergunninghouder, [REDACTED] heeft verzocht om ook in 2009 van de diensten van de RUDEC gebruik te mogen maken. Dit verzoek is ingewilligd.

De RUDEC heeft in het verslagjaar ook een onderzoeksplan van onderzoekers van de [REDACTED] ethisch getoetst, omdat dit onderzoeksplan een voorzetting betrof van tot dan toe lopend onderzoek onder een onderzoeksplan dat eerder door de RUDEC van advies was voorzien. Tevens heeft de RUDEC twee amendementen beoordeeld die horen bij onderzoeksplannen van een externe vergunninghouder welke eerder ter toetsing aan de RUDEC zijn voorgelegd.

2. Algemeen

2.1 Werkwijze

Als algemeen uitgangspunt, in acht te nemen bij ieder voorgenomen dierexperiment, formuleert de WvD de "erkenning van de intrinsieke waarde van het dier": het wettelijk systeem gaat dus uit van een verbod op het berokkenen van pijn, lijden, ongemak of blijvend letsel aan een gewerveld dier.

Art. 10 van de wet geeft aan onder welke voorwaarden van dit verbod afgeweken mag worden.

Iedere dierproef is verboden, tenzij:

- het doel naar de heersende opvatting van deskundigen niet langs andere weg bereikt kan worden;
- het doel bereikbaar is met minder dierproeven;
- het doel bereikbaar is met minder ongerief voor de proefdieren.

Een integraal verbod geldt ook voor dierproeven:

- waarvan het belang niet opweegt tegen het ongerief, aangedaan aan de dieren;
- indien de proef niet van belang is voor de essentiële behoeften van mens of dier;
- indien geen deugdelijk onderzoeksplan aan de voorgenomen dierexperimenten ten grondslag ligt;
- indien de dierproeven ondernomen worden voor het ontwikkelen van nieuwe dan wel bestaande cosmetica.

Tegen de achtergrond van dit wettelijk kader toetst de RUDEC de voorgenomen dierexperimenten aan de hand van een uitvoerig aanvraagformulier (Bijlage I). Dit formulier biedt specifieke informatie over het gebrek aan alternatieve mogelijkheden om een wetenschappelijke vraagstelling te beantwoorden, over de validiteit van het onderzoeksplan, over het benodigde aantal proefdieren en de onvermijdelijkheid van het ongerief voor de proefdieren. Er wordt hierin nadrukkelijk geïnformeerd naar de beschikbaarheid van alternatieven, de wijze van anesthesie en (postoperatieve) pijnbestrijding, de mate van ongerief per ingreep, de wijze van euthanasie, en het humane eindpunt. Daarnaast vraagt de RUDEC aan de verantwoordelijk onderzoeker om zelf een ethische afweging over de voorgenomen experimenten te geven.

De RUDEC acht het van groot belang dat het wettelijk kader strikt in acht genomen wordt. Belangrijk daarbij is dat de proefdierdeskundige(n) van de [REDACTED] die tevens adviseurs van de RUDEC zijn, alsook vertegenwoordigers van het Centraal Dierenlaboratorium (CDL) de onderzoekers bij de voorbereiding van dierexperimenten overtuigen van de noodzaak alternatieven te overwegen of met minder proefdieren, respectievelijk met minder ongerief te volstaan. In de correspondentie van de RUDEC met de aanvragers en in het voorbereidende overleg van de proefdierdeskundige(n) met de onderzoekers wordt dit uitgangspunt steeds opnieuw uitgedragen. De commissie meent te kunnen vaststellen dat steeds meer onderzoekers instemmen met de basisgedachte van de wet, nl. de bescherming en erkenning van de intrinsieke waarde van het dier.

De beoordelingsprocedure van de RUDEC wordt ondersteund door een binnen het CDL gehanteerd kwaliteitssysteem (ISO 9001:2000). In dit

systeem zijn opgenomen o.a. de bewaking van het aantal proefdieren, de periode waarvoor toestemming wordt verleend, de artikel 9 en artikel 12 bevoegdheid, en het welzijn van de dieren.

Onderzoeksplan

Bij de beoordeling van ieder experiment is de allereerste vraag de inhoudelijke en methodologische validiteit van het onderzoeksplan. Er wordt nagegaan of het betreffende onderzoeksplan door een erkend extern of intern wetenschappelijk gremium positief beoordeeld is (bijv. een facultaire Wetenschapscommissie, een beoordelingscommissie van NWO of van Collectebusfondsen). Indien een dergelijk positief oordeel ontbreekt, zullen aanvullende vragen gesteld worden aan de aanvragers. Bij niet adequate beantwoording van deze vragen wordt een aanvraag niet ontvankelijk verklaard. In lijn met het voorgaande worden aanvragen tot toetsing van experimenten, waarvoor nog externe beoordelingsronden lopende zijn, door de commissie aangehouden, totdat vastgesteld is dat het onderzoeksplan positief beoordeeld is.

In geval van het gebruik en/of de ontwikkeling van transgene dieren wordt nagegaan of de daarvoor vereiste vergunningen van de betreffende Ministeries zijn verkregen.

Voor behandeling in de vergadering worden alle nieuwe DEC aanvragen op proefdierkundige aspecten beoordeeld door de proefdierdeskundige(n) van de [REDACTED]

Beoordelingsmethodiek

Indien de inhoudelijke en methodologische validiteit van het onderzoeksplan buiten discussie staat, vindt vervolgens een afwegingsproces plaats over de vragen rond de relevantie van het onderzoek, het doel van de proef, de mogelijkheden van alternatieven, de berekening van het benodigde aantal proefdieren, de mate van ongerief voor de proefdieren, de wijze van pijnbestrijding, anesthesie en doden en het vaststellen van het humane eindpunt. Nagegaan wordt tevens of degenen die betrokken zijn bij het dierexperiment over de wettelijk vereiste vaardigheden beschikken om de experimenten uit te voeren.

De RUDEC kan met de inbreng vanuit de onderscheiden deskundigheden van zijn leden en met gebruikmaking van de toelichting van proefdierdeskundige(n) tot onderscheiden oordelen komen:

1. Er wordt een positief advies (met of zonder voorwaarden) gegeven voor het geheel van de voorgenomen experimenten.
2. Er wordt een positief advies (met of zonder voorwaarden) gegeven voor een gedeelte van de voorgenomen experimenten.
- 3a. Een eindoordeel wordt opgeschort; er worden schriftelijk specifieke vragen gesteld aan de verantwoordelijk onderzoeker.
- 3b. Een eindoordeel wordt opgeschort; er worden schriftelijk specifieke vragen gesteld aan de verantwoordelijk onderzoeker en de commissie machtigt de voorzitter en de secretaris dit buiten de DEC vergadering af te handelen.
4. Een eindoordeel wordt opgeschort: de verantwoordelijk onderzoeker wordt voor mondelinge toelichting uitgenodigd.
5. Er wordt een negatief advies gegeven voor het geheel van de voorgenomen experimenten.

Door te beschikken over een variëteit van mogelijke oordelen is de RUDEC in staat om met de inbreng van zoveel mogelijk leden tot een verantwoorde eindafweging te komen. De vorming van het oordeel over een voorgelegd experiment komt zelden tot stand na hoofdelijke stemming. De voorzitter formuleert zijn bevindingen en toetst deze aan het oordeel van de overige leden. Regelmatig worden leden specifiek gevraagd vanuit hun ervaring een oordeel te geven over één of meerdere aspecten van het ingediende onderzoeksplan. Na discussie tekent zich een meerderheidsopvatting af, die doorgaans leidt tot een unaniem standpunt van de commissie. De verantwoordelijk onderzoekers van een onderzoeksplan ontvangen binnen 8 werkdagen na de vergadering uitsluitsel over de bevindingen van de RUDEC.

Bijlage II geeft een overzicht van het soort vragen die door de RUDEC gesteld zijn aan de verantwoordelijk onderzoeker voorafgaand aan het advies.

2.2 Algemene punten betreffende werkwijze RUDEC

Ethische toetsing

In het kader van de ethische beoordeling van dierexperimenten is 'ethiek' geen eenduidig begrip. Binnen de verzamelterm ethiek kunnen verschillende betekenisniveaus worden onderscheiden.

Allereerst is het van belang onderscheid te maken tussen ethiek en moraal. Moraal, dat zijn de opvattingen van mensen, op een bepaald tijdstip en op een bepaalde plaats, over goed en kwaad. Ethiek is dan de wetenschap die de moraal kritisch bestudeert (min of meer zoals de taalwetenschap taal bestudeert). Het denken en handelen van mensen wordt niet alleen beschreven, maar ook kritisch beoordeeld en getoetst. Anders gezegd, ethiek is een normatieve of reflexieve wetenschap. Zij probeert principes te formuleren die het mogelijk maken het denken en handelen van mensen op consistente wijze te beoordelen.

Er kunnen vervolgens nog andere onderscheidingen worden aangebracht, in het bijzonder tussen theoretische en praktische ethiek. Theoretische ethiek betreft het werk van filosofen en anderen die normatief onderzoek verrichten en de resultaten daarvan in wetenschappelijk boeken en tijdschriftartikelen publiceren. Waar het de omgang met proefdieren betreft is sinds de achttiende eeuw sprake van een zeer omvangrijke, en recentelijk weer snel in omvang toenemende, literatuur. Daarnaast is ethiek echter ook een praktijk, namelijk een praktijk van beoordeling van onderzoeksvoorstellen of -protocollen. Waar het dierproeven betreft is dat de taak van de dierexperimentencommissie. Theoretische discussies die in boeken en tijdschriften worden gevoerd spelen daarbij in de regel een marginale rol.

De ethiek van de RUDEC kan worden samengevat in een aantal principes en concepten die bij de beoordeling van dierexperimenteel onderzoek worden toegepast, en die zich laten formuleren in de vorm van een aantal vragen, zoals:

- Wat is de (maatschappelijke of wetenschappelijke) relevantie van de proef?
- Weegt deze relevantie op tegen het ongerief dat de betrokken proefdieren wordt toegebracht?

- Is het mogelijk het ongerief door verfijning van de werkwijze te verminderen?
- Is het mogelijk het aantal proefdieren te verminderen?
- Is het mogelijk gebruik te maken van alternatieven (zoals *in vitro* of *in silico* onderzoek)?

Het op deze wijze omgaan met ethische vragen heeft als voordeel dat alle onderzoeksvoorstellen bij benadering op dezelfde wijze worden beoordeeld en dat de beoordeling efficiënt kan verlopen (niet elk protocol roept een fundamentele, tijdrovende, misschien zelfs eindeloze discussie op).

Niettemin is het van belang om de principes die de RUDEC hanteert zo nu en dan te confronteren met gedachtewisselingen zoals die in de meer theoretische literatuur worden gevoerd, bijvoorbeeld over de vraag in hoeverre genetische modificatie van proefdieren 'nieuw' is, of over begrippen als 'dierenrechten', 'intrinsieke waarde' en 'integriteit'.

Statistische onderbouwing van het aantal benodigde dieren

In 2008 is de RUDEC een uitgebreide discussie gestart over het gebruik van statistiek ter onderbouwing van het aantal benodigde proefdieren en het al dan niet toestaan van het herhalen van experimenten voor het verkrijgen van statistisch betrouwbare resultaten. In het kader van het toetsen van eigen handelen heeft de RUDEC besloten, met instemming van de betrokken onderzoekers, een aantal aanvragen van al door haar goedgekeurde projecten in retrospect voor te leggen aan een statisticus. Het doel van deze exercitie, die door het College van Bestuur van de Radboud Universiteit Nijmegen werd gesteund, was om te evalueren of de RUDEC op dit vlak in het algemeen adequaat adviseert aan de Vergunninghouder. Deze evaluatie is in 2009 afgerond.

De belangrijkste bevindingen van de statisticus waren dat vanuit zijn vakgebied er veel verbeteringen mogelijk zijn, maar dat hij op basis van de aanvragen die hem voorgelegd zijn en volgens de in het biomedische vakgebied geldende normen de statistische onderbouwingen goed waren. Hij had ook de indruk dat onderzoekers op basis van historische data naar een bekend aantal dieren dat nodig is toe rekenen en hierop ook de powerberekening aanpassen. De commissie onderschrijft deze visie. In 2008 is een extern lid aangetreden die deskundige is op het gebied van alternatieven, en in het bijzonder van de statistische onderbouwing en de proefopzet. De RUDEC heeft in de huidige samenstelling derhalve de deskundigheid om de statistische onderbouwing in onderzoeksplannen goed te kunnen beoordelen en indien nodig daar zeer specifieke vragen over te kunnen stellen om zo onnodig proefdiergebruik te voorkomen.

Ernstig ongerief

In bepaalde gevallen worden onderzoekers gevraagd om na een jaar aan de DEC bepaalde zaken te rapporteren. Op deze wijze kan de RUDEC deze dierproeven opnieuw evalueren op één of meerdere van de volgende punten:

- Is de destijds ingeschatte mate van ongerief nog van toepassing?
- Zijn het aantal en de soort te gebruiken proefdieren nog conform de opgave in het aanmeldingsformulier?
- Worden de dierproeven en ingrepen nog volgens de in het aanmeldingsformulier beschreven proefopzet uitgevoerd?
- Is het noodzakelijk bepaalde ingrepen nog uit te voeren of kunnen deze worden verminderd of verfijnd?

- Worden op basis van de resultaten tot nu toe aanpassingen in de proefopzet noodzakelijk geacht?
- Is het wenselijk om op basis van de resultaten tot nu toe, de doelstelling van het onderzoek bij te stellen?

Pilotexperimenten

De afgelopen jaren hebben onderzoekers, onder bepaalde voorwaarden, op het CDL pilotexperimenten kunnen uitvoeren. Onder een pilotstudie verstaat de RUDEC een verkennend onderzoek dat beoogt inzicht te verwerven omtrent omvang (aantallen dieren benodigd in verband met onbekende variatie in read-out), benadering, dan wel toepasbaarheid van een techniek (haalbaarheid) ten behoeve van het definitieve onderzoek. Om pilotexperimenten mogelijk te maken heeft de commissie in 2006 het onderzoeksplan 'Pilot studies' van het CDL goedgekeurd. Het doel hierbij was te komen tot een vermindering van proefdiergebruik en dierproeven, omdat pilotexperimenten gegevens leveren die tot betere aanvragen met goed gedefinieerde aantallen proefdieren kunnen leiden.

Voortschrijdend inzicht heeft de RUDEC geleerd dat destijds de verantwoordelijkheid voor de besluitvorming rond een pilotexperiment op een verkeerde plaats is gelegd, in casu bij het CDL. Naar de mening van de commissie dient de onderzoeker in kwestie zelf, of ten minste een onderzoeker van de eigen afdeling, verantwoordelijk te zijn, zoals de Wod ook voorschrijft. Analyse van de tot dan toe bestaande situatie heeft geleerd dat deze wettelijk bepaalde verantwoordelijkheidstoewijzing niet geborgd was. De RUDEC heeft daarom de tot dan toe geldende gang van zaken per 31 december 2009 beëindigd.

Om het verrichten van pilotstudies niet onmogelijk te maken omdat het past in het streven naar ethisch en verantwoord proefdiergebruik, kunnen individuele afdelingen of onderzoeksgroepen, die voorzien dat zij vanaf 1 januari 2010 op een bepaald moment de behoefte zullen hebben aan pilotexperiment(en), een eigen 'pilotDEC aanvraag' indienen onder verantwoordelijkheid van één art. 9-functionaris per afdeling/onderzoeksgroep. De RUDEC heeft hierbij de beperkingen vastgelegd dat het slechts experimenten met vissen, knaagdieren, konijnen en kippen betreft, dat de maximale omvang van het pilotexperiment 10 dieren bedraagt en dat het toegestane ongerief op zijn hoogst als matig (code 03) wordt ingeschat. In 2009 zijn een drietal van dergelijke onderzoeksplannen behandeld.

Openheid en openbaarheid

Een belangrijk onderwerp van het maatschappelijk debat rondom dierproeven is transparantie. Hoe kan de maatschappelijke omgeving meer inzage krijgen in de praktijk van proefdieronderzoek, in het hoe en waarom van dierproeven? De Koninklijke Nederlandse Academie voor Wetenschappen KNAW, de Vereniging van Universiteiten VSNU, en de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra NFU hebben hiertoe de Code Openheid Dierproeven opgesteld, met het doel om door zelfregulatie tot een niet vrijblijvende openheid en dialoog over dierproeven te komen. Om tegemoet te komen aan de gewenste transparantie hebben de Vergunninghouder, de RUDEC, de proefdierdeskundige(n) en het CDL het initiatief ontwikkeld om in 2010 een publieksbrochure uit te geven.

Primaatonderzoek

Bij velen roept onderzoek met primaten weerstand op vanwege de specifieke morele en maatschappelijke status die de maatschappij aan primaten toekent. De RUDEC houdt rekening met deze achtergrond bij de beoordeling van onderzoek waarbij primaten zijn betrokken. De RUDEC is van oordeel dat het primatenonderzoek dat uitgevoerd wordt onder verantwoordelijkheid van de Vergunninghouder () kwalitatief zeer goed en interessant zuiver wetenschappelijk onderzoek betreft met een duidelijke maatschappelijke relevantie. Desalniettemin verwacht de RUDEC van de aanvrager van onderzoek met primaten (makaken) dat hij in de aanvraag zorgvuldig aandacht besteedt aan de wenselijkheid of noodzaak van het onderzoek en het ontbreken van haalbare alternatieven. Omdat primaten over het algemeen gedurende enkele jaren bij meerdere dierproeven inzetbaar zijn, wordt er bij de beoordeling van dergelijke aanvragen specifiek aandacht besteed aan de welzijnevaluatie, een eventueel noodzakelijk leertraject en de wijze waarop dit wordt bereikt over voorgaande periode(n), welke ingrepen (inclusief bijv. anesthesie voor kleine ingrepen en evaluatie van het herstel daarna), welke biotechnische handelingen, welke trainingen en onder welke experimentele condities een individueel dier de afgelopen periode sequentieel heeft ondergaan en voor een komende periode zal ondergaan. Minimaal eenmaal per jaar komen de primaatonderzoekers, de proefdierdeskundige(n), het management van het CDL en de voorzitter van de RUDEC bijeen om allerlei ontwikkelingen te bespreken.

2.3 Werkgebied

De RUDEC brengt haar adviezen uit aan het College van Bestuur van de () als Vergunninghouder of, indien het een extern project betreft, aan de externe vergunninghouder, i.c. ()

De Radboud Universiteit Nijmegen verzorgt een breed aanbod van academisch onderwijs in negen faculteiten, waaronder een medische faculteit met academisch ziekenhuis. De universiteit beschikt tevens over verscheidende onderzoekscholen en onderzoeksinstituten van nationaal en internationaal erkend hoge kwaliteit.

Het grootste deel van de onderzoeksplannen die ter toetsing aan de RUDEC zijn voorgelegd, zijn afkomstig van onderzoekers die werkzaam zijn binnen het UMC St Radboud. Het onderzoek binnen het UMC St Radboud is ondergebracht in zes thema's, nl. molecular life science, cognitive neuroscience, evidence-based practice, oncology, inflammatory and infectious diseases, en genetic and metabolic diseases. De DEC aanvragen variëren van euthanaseren van proefdieren zonder voorbehandeling ten behoeve van in vitro of ex vivo onderzoek, tot aan complex cognitieonderzoek bij primaten.

Daarnaast zijn onderzoeksplannen ook afkomstig van de afdeling Biologische Psychologie van de Faculteit der Sociale Wetenschappen en van de Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica, waarbij de DEC aanvragen vooral ecologische of dierfysiologisch van aard zijn.

De externe vergunninghouder () is een onafhankelijke, GLP geaccrediteerde Contract Research Organisatie. Het is gespecialiseerd in het organiseren en uitvoeren van veterinaire projecten,

JAARVERSLAG 2009 RUDEC

waaronder registratiestudies, voor farmaceutische bedrijven en andere onderzoeksinstituten. Deze externe vergunninghouder heeft een eigen proefdierdeskundige.

3. Samenstelling van de commissie

3.1 Samenstelling

De RUDEC bestaat d.d. 31 december 2009 uit tien leden, en voldoet aan de wettelijke criteria (Wod, art. 18a, tweede lid) betreffende deskundigheid van de leden op een viertal gebieden:

- A: Deskundigheid op het gebied van dierproeven
- B: Deskundigheid op gebied van alternatieven
- C: Deskundigheid op gebied van proefdieren en hun bescherming
- D: Deskundigheid op gebied van ethische toetsing

Verder voldoet de commissie aan de wettelijke eis dat ten minste drie leden, onder wie de voorzitter, 'extern' zijn, d.w.z. dat deze leden geen arbeidsrechtelijke verhouding hebben met de Vergunninghouder () en dat ten minste twee leden niet betrokken zijn bij het verrichten van dierproeven in algemene zin. Indien een commissielid zelf betrokken is bij de uitvoering van een dierproef dat ter vergadering besproken wordt, dan verlaat het betreffende commissielid tijdelijk de vergadering en neemt dus niet deel aan de opstelling van het advies over die proef. Algemeen geldt dat bij de opstelling van een advies een art. 14 aangestelde deskundige betrokken is.

Volgens de reglementaire bepalingen van de RUDEC worden de leden van de commissie benoemd voor de periode van 3 jaren. Volgens het nieuwe reglement (in werking getreden per 1 januari 2009) kunnen leden hierna in de regel eenmaal herbenoemd worden voor een periode van 3 jaren. Om de continuïteit van de werkzaamheden van de commissie te waarborgen is op last van de Vergunninghouder een aftredeschema voor de leden van de RUDEC vastgesteld waarbij per jaar niet meer dan twee à drie leden van de commissie worden vervangen. In het verslagjaar zijn twee leden door de Vergunninghouder herbenoemd voor een nieuwe zittingstermijn van 3 jaren en is de in 2008 ontstane vacature voor extern lid opgevuld.

De samenstelling van de RUDEC en haar adviseurs in 2009 is weergegeven in Tabel 1 en 2.

Tabel 1: Samenstelling RUDEC d.d. 31-12-2009

	Deskundigheid	Arbeidsverhouding	Betrokken bij dierproeven
<i>Externe leden:</i>			
Voorzitter	ABCD	Nee	Ja
Lid 1	A	Nee	Ja
Lid 2	D	Nee	Nee
Lid 3	B	Nee	Nee
<i>Interne leden:</i>			
Vicevoorzitter	A	Ja	Ja
Lid 3	AC	Ja	Ja
Lid 4	AB	Ja	Ja
Lid 5	A	Ja	Ja
Lid 6	C	Ja	Ja
Lid 7	C	Ja	Ja

JAARVERSLAG 2009 RUDEC

Tabel 2: Adviseurs RUDEC van 01-01-2009 t/m 31-12-2009

	Deskundigheid	Arbeidsverhouding	Betrokken bij dierproeven
Adviseur 1 (art. 14)	ABCD	Ja	Ja
Adviseur 2 (art. 14)	ABCD	Ja	Ja
Secretaris	-	Ja	Nee

3.2 Scholing RUDEC leden

De voorzitter van de RUDEC heeft in 2009 de volgende cursussen en symposia ten behoeve van haar werkzaamheden voor de RUDEC gevolgd dan wel bijgewoond: 1) Congres 'Looking into the Christal Ball', 5-7 februari 2009, Utrecht, 2) Nascholingsdag NVDEC 'Integriteit', 17 maart 2009, Den Bosch, 3) Project dag VWA, maart 2009, 4) Voorjaarsbijeenkomst beroepsgroep proefdierdeskundigen, april 2009, 5) Biotechnische dagen (jaarlijks symposium van de Biotechnische Vereniging), 3-5 november 2009, Egmond aan Zee, 6) Symposium 'De CBD uitgewerkt?', november 2009, 7) Najaarsbijeenkomst beroepsgroep proefdierdeskundigen, november 2009. Verder is de voorzitter in 2009 lid geworden van de begeleidingscommissie van de wetenschappelijke trendanalyse met betrekking tot dierproeven van het Nationaal (Kennis) Centrum Alternatieven voor dierproeven (NCA). Een commissielid was spreker bij het Symposium 'De CBD uitgewerkt?' en de NVDEC nascholingsdag 'Integriteit' is tevens bijgewoond door de secretaris.

4. Aantal vergaderingen

De RUDEC komt maandelijks bijeen en heeft in het verslagjaar 13 keer plenair vergaderd. Dit betrof 12 reguliere vergaderingen en 1 huishoudelijk overleg. Er zijn in 2009 wederom geen projecten volgens de verkorte procedure getoetst.

Indien ter vergadering een eindoordeel wordt opgeschort en er schriftelijk vragen worden gesteld aan de verantwoordelijk onderzoeker, kan de commissie de voorzitter en de secretaris machtigen dit buiten de DEC vergadering af te handelen. Hiervan is 106 maal gebruik gemaakt.

5. Verslagjaar 2009

5.1 Nieuwe aanvragen

De RUDEC heeft in het jaar 2009 in totaal 236 aanvragen in behandeling genomen (Tabel 3). In deze tabel zijn ter vergelijking de cijfers over voorgaande jaren opgenomen.

Tabel 3: Aantallen nieuwe aanvragen behandeld door de RUDEC

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
UMC St Radboud	76	75	126	114	125	116	147	208	163	205
Fac. Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica	1	6	6	6	5	2	13	11	18	7
Fac. Sociale Wetenschappen	1	7	3	6	5	6	5	14	10	12
Externe organisaties	28	17	20	19	29	12	17	13	11	12
TOTAAL	106	105	155	145	164	136	182	246	202	236

In Bijlage III staat een specificatie van het beoordelingsresultaat per nieuw onderzoeksplan dat in 2009 behandeld is (Tabel 5 t/m Tabel 7).

5.2 Amendementen

Een wijziging in artikel 25 van de Wod van 10 december 2003 heeft er toe geleid dat de RUDEC heeft besloten dat alle kleine wijzigingen in een onderzoeksplan (zoals verlenging projectduur, kleine wijziging ingrepen en aantal dieren) vooraf dienen te worden aangemeld bij de RUDEC. Deze amendementen op een onderzoeksplan worden door de RUDEC separaat besproken en van een advies voorzien. In 2009 zijn er in totaal 289 amendementen op een aanvraag in behandeling genomen (Tabel 4). De toename van het aantal amendementen vanaf 2006 is geheel toe te schrijven aan de aangescherpte en verbeterde procedures.

Tabel 4: Aantallen amendementen behandeld door de RUDEC

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
UMC St Radboud	79	88	148	217	249	259
Fac. Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica	3	2	10	15	25	18
Fac. Sociale Wetenschappen	5	1	5	6	6	6
Externe organisaties	5	3	3	4	4	6
TOTAAL	92	94	166	242	284	289

In Bijlage IV staat een specificatie van het beoordelingsresultaat per amendement dat in 2009 behandeld is (Tabel 8 t/m Tabel 11).

6. Signalering, reflectie, en evaluatie

6.1 Ethische afwegingen

In dit hoofdstuk wordt aan de hand van een drietal voorbeelden inzichtelijk gemaakt hoe de ethische afweging door de RUDEC plaatsvindt. De betreffende onderzoekers hebben toestemming gegeven voor het gebruik van hun onderzoeksplannen als bedoeld voorbeeld.

Voorbeeld 1

In het onderzoeksplan staat de rol van een voedselinname remmende factor in de regulatie van voedselinname en energiehomeostase centraal. Deze anorexigene factor is aangetoond in het brein van zoogdieren (ratten), en recent zijn ook twee sequenties in het genoom van de zebravis gevonden. Deze anorexigene factor blijkt een belangrijke rol te spelen in de hormonale regulatie van voedselinname en lichaamsgewicht. Kennis over deze anorexigene factor in beenvissen zoals de zebravis (de vroegste vertebraten) kan meer inzicht geven in de evolutie van de regulatie van eetgedrag, en daardoor ook nieuwe inzichten in de functie van dit peptide in latere vertebraten inclusief de mens. Het doel van de proef in het onderzoeksplan is het bepalen van het expressiepatroon voedselinname remmende factor in de zebravis, en het effect van vasten of stress geïnduceerde anorexia op deze expressie. Hiertoe worden zebravissen na 1 week vasten of na 2 uur in een waterstroom zwemmen geëuthanaseerd, waarna organen worden uitgeprepareerd en d.m.v. real-time kwantitatieve PCR mRNA analyses worden gedaan. Het totale ongerief is door de onderzoekers als maximaal gering/matig (score 02) ingeschat.

Ter vergadering is er aandacht besteed aan de vraagstelling van het onderzoek, het belang van het onderzoek, de beschikbaarheid van alternatieven, de diersoort, het aantal te gebruiken proefdieren, de mate van ongerief voor de proefdieren, de wijze van pijnbestrijding, anesthesie, en euthanasie en het vaststellen van het humane eindpunt. Niet alle bovengenoemde punten zijn expliciet ter vergadering genoemd, maar daar waar nodig is het onderzoeksplan aan de hand van specifieke vragen of opmerkingen van commissieleden besproken. Bij dit onderzoeksplan vroeg men zich af of het aantal benodigde dieren wel correct was (in het kader van Vermindering) en of het totale ongerief wel goed ingeschat was (in het kader van Verfijning). Deze vragen zijn ook gesteld aan de betreffende onderzoekers.

De conclusie van de ethische afweging was dat in principe het belang van de doelstelling het voorziene gebruik van proefdieren rechtvaardigt. De commissie heeft de intentie tot positief advies uitgesproken, onder de voorwaarde dat de bovenstaande vragen naar het oordeel van de voorzitter bevredigend beantwoord worden. De reactie op de vragen van de commissie zijn beoordeeld door de voorzitter en adequaat bevonden, waarna dit onderzoeksplan een positief advies heeft gekregen.

Voorbeeld 2

In het onderzoeksplan wordt het effect van een selectieve serotonine re-uptake inhibitor op de waterhuishouding bestudeerd. Onder normale omstandigheden wordt de waterhuishouding gereguleerd door het antidiuretisch hormoon vasopressine. In situaties van te veel natrium in het bloed (hypernatrëmic) of onvoldoende bloedtoevoer (hypovolemie), zorgen

osmo- en baroreceptoren ervoor dat vasopressine wordt afgegeven in de hypofyse. Het hormoon vasopressine bindt in de nieren aan de zijn receptor waardoor er meer waterkanalen naar de urinezijde van de niercel worden getransporteerd wat resulterend in een verhoogde waterheropname vanuit de pro-urine. Door deze verhoogde heropname van water zal de hypernatriëmie of hypovolemie gecorrigeerd worden. Een groep van de medicijnen die een effect heeft op de waterhuishouding, zijn de selectieve serotonine heropname remmers (SSRI), welke vaak worden voorgeschreven aan depressieve patiënten. Echter of de SSRI-geïnduceerde natriurese een gevolg is van een vasopressinegeïnduceerde hypervolemie of komt door een direct effect op de nier is niet bekend. Het doel van de proef in het onderzoeksplan is het bestuderen van het effect van een SSRI op de waterhuishouding in algemeen en SSRI-geïnduceerde natriurese in het bijzonder in normale ratten en in ratten die geen vasopressine produceren (i.e. Brattleboro ratten). Hiertoe wordt er gedurende 20 dagen dagelijks i.p. een SSRI toegediend, waarna de proefdieren 48 uur in een stofwisselingskooi worden gehuisvest. Het totale ongerief is door de onderzoekers als maximaal matig (score 03) ingeschat. Ter vergadering is er aandacht besteed aan de vraagstelling van het onderzoek, het belang van het onderzoek, de beschikbaarheid van alternatieven, de diersoort, het aantal te gebruiken proefdieren, de mate van ongerief voor de proefdieren, de wijze van pijnbestrijding, anesthesie, en euthanasie en het vaststellen van het humane eindpunt. Niet alle bovengenoemde punten zijn expliciet ter vergadering genoemd, maar daar waar nodig is het onderzoeksplan aan de hand van specifieke vragen of opmerkingen van commissieleden besproken. Bij dit onderzoeksplan vroeg men zich af of de vraagstelling (i.e. of er een relatie is tussen renale en centrale effecten van vasopressine) niet in een humane studie of m.b.v. in vitro experimenten beantwoord kan worden (in het kader van Vervanging), wat de toegevoegde waarde is van het gebruik van Brattleboro ratten (in het kader van Vermindering), en of de onderzoekers een depot toediening (bijv. m.b.v. een osmotisch minipompje) als alternatief voor dagelijkse i.p. injectie hebben overwogen (in het kader van Verfijning). Deze vragen zijn ook gesteld aan de betreffende onderzoekers.

De conclusie van de ethische afweging was dat in principe het belang van de doelstelling het voorziene gebruik van proefdieren rechtvaardigt. De commissie heeft de intentie tot positief advies uitgesproken, onder de voorwaarde dat de bovenstaande vragen naar het oordeel van de voorzitter en een deskundige uit de commissie bevredigend beantwoord worden. De reactie op de vragen van de commissie zijn beoordeeld door de voorzitter en de deskundige uit de commissie en adequaat bevonden, waarna dit onderzoeksplan een positief advies heeft gekregen.

Voorbeeld 3

In het onderzoeksplan staat de rol van [REDACTED] in neuronale plasticiteit centraal. Het is bekend dat [REDACTED] neurale plasticiteit kan bevorderen. In zenuwcellen wordt het [REDACTED] systeem op transcriptioneel, translationeel en post-translationeel gereguleerd. Echter de functionele gevolgen van deze complexe transcriptionele, translationele en post-translationele regulatie zijn nog voor een groot deel onbekend. Het doel van de proef in het onderzoeksplan is vaststellen d.m.v. kwantitatieve PCR of het mRNA expressie niveau van verschillende componenten van het [REDACTED] systeem in de barrel cortex van de rat beïnvloed wordt door leeftijd en door manipulatie van de sensorische input. De barrel cortex vormteen

belangrijke gedeelte van de primaire somatosensorische schors bij knaagdieren. In de barrel cortex is de sensorische input van individuele snorharen topografisch geordend, d.w.z. elke snorhaar correspondeert met een specifieke barrel. Door het eenzijdig afknippen van snorharen ontstaat er een partiële sensorische deprivatie met neuronale plasticiteit als gevolg. Het totale ongerief is door de onderzoekers als maximaal matig/ernstig (score 04) ingeschat.

Ter vergadering is er aandacht besteed aan de vraagstelling van het onderzoek, het belang van het onderzoek, de beschikbaarheid van alternatieven, de diersoort, het aantal te gebruiken proefdieren, de mate van ongerief voor de proefdieren, de wijze van pijnbestrijding, anesthesie, en euthanasie en het vaststellen van het humane eindpunt. Niet alle bovengenoemde punten zijn expliciet ter vergadering genoemd, maar daar waar nodig is het onderzoeksplan aan de hand van specifieke vragen of opmerkingen van commissieleden besproken. Bij dit onderzoeksplan is gediscussieerd of het eenzijdig afknippen van de snorharen bij knaagdieren ethisch toelaatbaar is, omdat de snorharen het tastorgaan van het proefdier vormen. Verder vroeg de commissie zich af of wat de motivatie van de onderzoekers was om snorharen onder anesthesie af te knippen en waarom de snorharen elke 2 dagen bijgeknipt moeten worden. Deze vragen zijn ook gesteld aan de betreffende onderzoekers.

De conclusie van de ethische afweging was dat in principe het belang van de doelstelling het voorziene gebruik van proefdieren rechtvaardigt. De commissie heeft de intentie tot positief advies uitgesproken, onder de voorwaarde dat de bovenstaande vragen naar het oordeel van de voorzitter en een deskundige uit de commissie bevredigend beantwoord worden. De reactie op de vragen van de commissie zijn beoordeeld door de voorzitter en de deskundige uit de commissie en adequaat bevonden, waarna dit onderzoeksplan een positief advies heeft gekregen.

6.2 Knelpunten

De afgelopen jaren zijn het aantal nieuwe onderzoeksplannen die ter toetsing zijn voorgelegd aan de RUDEC fors toegenomen (zie tabel 3, pagina 11). In 2009 zijn er per vergadering gemiddeld 17 nieuwe aanvragen besproken. Dit aantal zit tegen de bovengrens aan wat in een vergadering behandeld kan worden. Het grote aantal aanvragen zorgt niet alleen voor tijdsdruk tijdens de vergadering maar vergt ook steeds meer voorbereidingstijd. Deze ontwikkeling wordt door de commissie als zorgelijk ervaren, omdat dit gevolgen heeft / kan hebben voor de zorgvuldigheid waarmee onderzoeksplannen getoetst worden.

Een ander knelpunt is dat de commissie en/of de voorzitter in bepaalde gevallen buiten de vergaderingen onderzoekers op specifieke wijze begeleiden. De commissie meent dat het in sommige gevallen duidelijker is om, naast het versturen van het advies per brief naar de betreffende onderzoeker, het advies ook mondeling toe te lichten. Daarnaast wordt in een enkel geval een onderzoeker uitgenodigd voor een gesprek met een delegatie van de commissie. Hoewel deze benadering als zeer prettig en constructief wordt ervaren door de onderzoekers en ook de commissie, kost dit wel extra tijd.

Bijlage I: Onderzoeksplan

<i>Voorblad</i>

Aanmeldingsformulier dierproeven DierExperimentenCommissie van de Radboud Universiteit Nijmegen	
* Datum ontvangen:	* DEC-nr.:
* Datum vergadering Cie DEC:	* CDL-project nr.:

Startdatum ² :	Kostenplaats:
Einddatum ² :	VROM/GGO nr ⁴ :
Duur van de proef ³ : mnd	LNV/CBD nr ⁵ :

Titel van het onderzoeksplan⁶

	<i>Naam en Afdeling</i>	<i>Telefoonnummer en e-mail adres</i>	<i>Handtekening en datum</i>
Verantwoordelijk en Uitvoerend onderzoeker (art.9)			
Projectleider ⁷			
Art. 14			

Adres onderzoeker

RU afdeling :

Naam :

Huispost nr. :

Faculteit⁸ :

UMC St. Radboud / FNWI / FSW

Andere instelling:

Naam :

Adres :

Tabel 1: Overzichtstabel (zelf invullen van eindtabel)⁹.

Diergroep/ experiment	Diersoort /slam	Aantal	Mate van ongerief

Wetenschap

1. Doel van de proef: welke vraag (vragen) wilt u beantwoorden? (max 10 regels)

2. Wetenschappelijke onderbouwing

3. Wetenschappelijke beoordeling

Wie of welke instantie heeft het project op zijn wetenschappelijke inhoud beoordeeld?

Verantwoording

4. Maatschappelijke relevantie en/of wetenschappelijk belang

4a: Wat is het medisch belang?

4b: Wat is het veterinair belang?

4c: Wat is het wetenschappelijk belang?

4d: Wat is het maatschappelijk belang?

5. Alternatieven

5a: Waarom kan de vraagstelling niet zonder gebruik van proefdieren, of door gebruik van 'lagere diersoorten' worden beantwoord?

5b: Waarom kan de vraagstelling niet met minder dieren worden beantwoord?

5c: Waarom kan de proef niet met minder ongerief voor dieren plaats vinden?

6. Ethische afweging

Dierproef**7. Experiment****8. Proefdier****8a. Overzicht**

Diersoort	Stam	Sexe	Aantal	Herkomst

8b. Indien het dieren betreft uit fok met ongerief, het DEC nummer vermelden:

8c. Motiveer de keuze van de te gebruiken diersoort(en) en stam(men).

8d. Geef een toelichting voor de te gebruiken sexe(n).

8e. Wordt een al eerder benut proefdier gebruikt en zo ja, wat was de mate van ongerief in het vorige experiment?

8f. Wat is de uiteindelijke bestemming van het dier na de proef?

Dood in de proef/dood na de proef ☐ (1)
 Gedood na beëindiging van de proef ☐ (2)
 Na einde proef in leven gelaten ☐ (3)

8g. Motiveer de benodigde aantallen.

9. Experimentele condities

9a. Wordt anesthesie toegepast?

Ja / nee

Zo ja, vul onderstaande tabel in:

Diersoort	Ingrep	Middel	Dosering	Wijze van toediening

Zo nee, motiveer waarom niet.

9b. Wordt pijnbestrijding toegepast?

Ja / nee

Zo ja, vul onderstaande tabel in:

Diersoort	Ingreep	Middel	Dosering	Wijze van toediening

Zo nee, motiveer waarom niet.

9c. Euthanasie: hoe worden de dieren gedood?

9d. Humane eindpunten: op welke indicatie (criteria, klinische symptomen of signalen) moet het dier voortijdig uit het experiment worden genomen en/of worden gedood?

Zorg

10. Ongerief

10a. Wat is uw inschatting van het ongerief voor de dieren

Ongerief per (bio)technische handeling(en) en door andere omstandigheden dan strikt de (bio)technische handelingen:

Tijd- stip (dag)	Biotechnische handeling of andere omstandigheid waardoor ongerief kan ontstaan	Aard van het ongerief (Omschrijf klinische parameters)	Mate van het ongerief	Duur (in uren of dagen etc.)	Kans op ongerief (Wat is de kans dat dit ongerief optreedt?)

10b. Wat is het gecumuleerd risico op ongerief voor de dieren (indien nodig onderscheid maken tussen experimentele groepen)?

10c. Zijn eerder vergelijkbare experimenten uitgevoerd? Zo ja, neem dan hier relevante informatie op uit de welzijnsevaluatie van het vorige experiment.

11. Huisvesting en verzorging

11a. Op welke locatie worden de experimenten verricht en waar worden dieren gehuisvest?

11b. Wijkt de huisvesting af van de standaard huisvesting voor laboratoriumdieren?

Ja / nee

Zo ja, hoe en waarom?

Overige informatie

12. Overige informatie

12a. Wordt bij dit experiment gebruik gemaakt van:

- ☐ Carcinogene stoffen, nl.:
☐ Radionucliden, nl.:
☐ Pathogene micro-organismen, nl.:

12b. Wie zijn de overige betrokkenen bij verzorging en handelingen aan levende proefdieren?

Onderzoekers (art 9):

Diervverzorgers/biotechnici/analisten (art 12):

Studenten/stagiaires (niet art 9/12 bevoegd) (dienen aangemeld te zijn bij de proefdierdeskundige):

12c. Ruimte voor opmerkingen door art 9:

13: Opmerkingen van art 14 (in te vullen door de proefdierdeskundige):

Wettelijke registratie Wod

Tabel 2: Wettelijke registratie codes volgens de Wet op de dierproeven												
Kolom 8 onderwerp												
Experiment / groep												
	01	Bijzonderheid dier										
	02	Diersoorten										
	03	Herkomst dieren										
	04	Aantal dieren										
	05	Doel van de proef										
	06	Belang van de proef										
	07	Wettelijke bepalingen										
	08	Tox. incl. veiligheids- onderzoek										
	09	Bijzondere technieken										
	10	Anesthesie										
	11	Pijnbestrijding										
	12	Mate van ongerief										
	13	Toestand v h dier na einde proef										

Bijlage II: Overzicht van voorwaarden/ redenen en vragen**I. Wettelijke bevoegdheden en regelgeving:**

1	Verantwoordelijk onderzoeker
2	Andere regelgeving
3	Bevoegdheid/deskundigheid
4	Toezicht tijdens experiment
5	
6	

II. Doel, belang, (externe) wetenschappelijke beoordeling

7	Doel onderzoek/vraagstelling
8	Belang onderzoek:
wetenschappelijk en/of
maatschappelijk
9	Wetenschappelijke beoordeling
10	Ethische afweging
11	
12	
13	

III. Het experiment

14	Proefopzet
15	Biotechnische handelingen
16	Anesthesie/analgesie
17	Euthanasie
18	Humane eindpunten
19	Eerst pilot uitvoeren
20	Looptijd (= standaard 24 mnd)
21	Fasering
22	
23	

IV. 3 V's

24	Vermindering (biostatistische
onderbouwing aantal dieren)
25	Verfijning (minder ongerief)
26	Vervanging (alternatieven)

V. Gegevens proefdieren

27	Diersoort
28	Herkomst dieren
29	(Schatting) omvang
fokoverschotten
30	Bestemming overtollige
dieren/hergebruik
31	Keuze diersoort(en) en stam(men)
32	Keuze sekse

VI. Ongerief

33	Inschatting ongerief
34	Aangetast fenotype
35	
36	

VII. Diversen

37	(Tussentijdse) rapportage /
Herhaling v. experiment
38	Huisvesting
39	Wetenschappelijke onderbouwing
40	Indienen herziene aanvraag
41	Aanpassing - administratief

JAARVERSLAG 2009 RUDEC

Bijlage III: Beoordelingsresultaat – Nieuwe aanvragen

Tabel 5 t/m Tabel 7 geven een overzicht van nieuwe aanvragen die in 2009 behandeld zijn door de RUDEC. In onderstaande overzichten is per vergunninghouder en per dierproef aangegeven:

- I. Het doeleinde van de proef volgens het coderingssysteem Wod
- II. De duur van de proef
- III. Hoeveelste bespreking
- IV. Het beoordelingsresultaat / advies gerubriceerd in de volgende categorieën:
 - A Positief oordeel in eerste instantie, met of zonder voorwaarden (97 aanvragen).
 - A/C Positief oordeel voor gedeelte van project (2 aanvragen).
 - A/D Positief oordeel voor gedeelte van project / negatief oordeel voor gedeelte van project (1 aanvraag)
 - B Positief oordeel in tweede of derde instantie, na het inwinnen van nadere informatie en beoordeling door de voorzitter en secretaris evt. met deskundige uit commissie (106 aanvragen).
 - C Positief oordeel in tweede of derde instantie, na het inwinnen van nadere informatie en beoordeling door gehele commissie (27 aanvragen).
 - D Negatief oordeel (0 aanvragen).
 - E Teruggetrokken (3 aanvragen).
- V. Voorwaarden en/of vragen gesteld aan onderzoeker
- VI. De periode waarvoor toestemming is gegeven (in maanden)

Tabel 5: Nieuwe aanvragen in 2009, Vergunninghouder

Nummer OZP	Doel	Duur	Bespreking	Advies	Voorwaarden/ redenen/vragen	Periode toestemming
2009-001	33	24	1	B	33	
			2	A		24
2009-002	3	24	1	C	8, 14, 24	
			2	A		24
2009-003	33	12	1	A		24
2009-004	33	8	1	B	14, 31	
			2	A		24
2009-005	37	11	1	B	7, 10, 14	
			2	A		24
2009-006	31	24	1	B	14	
			2	A		24
2009-007	33	12	1	E		
2009-008	37	24	1	B	3, 14, 16, 37, 40	
			2	A		24
2009-009	33	24	1	A		24
2009-010	33	12	1	A		24
2009-011	32	24	1	C	7, 14, 39	
			2	B	40	
			3	A		24
2009-013	30	12	1	A		24
2009-014	32	17	1	C	9, 40	
			2	A		24

JAARVERSLAG 2009 RUDEC

Nummer OZP	Doel	Duur	Bespreking	Advies	Voorwaarden/ redenen/vragen	Periode toestemming
2009-015	33	17	1	B	24	
			2	A		24
2009-018	30	4	1	A		24
2009-019	33	24	1	B	7, 39	
			2	B	39	
			3	A		24
2009-020	33	24	1	E		
2009-021	33	24	1	B	24	
			2	B	40	
			3	A		24
2009-022	33	24	1	C	17, 40	
			2	A		24
2009-023	33	24	1	C	14, 24	
			2	A		24
2009-024	30	24	1	B	9, 26, 40	
			2	A		24
2009-025	30	24	1	B	9, 40	
			2	A		24
2009-026	15	1	1	B	24	
			2	A		24
2009-027	30	13	1	B	7, 39	
			2	B	39	
			3	A	37	24
2009-028	30	24	1	A		24
2009-029	30	24	1	B	9, 24, 33, 40	
			2	A		24
2009-030	30	24	1	B	9, 10, 14, 40, 41	
			2	A		24
2009-031	5	24	1	B	15	
			2	A		24
2009-032	5	12	1	A		24
2009-033	5	6	1	B	24	
			2	B	40	
			3	A		24
2009-034	33	24	1	B	17, 40	
			2	A		24
2009-035	37	24	1	A		24
2009-036	37	12	1	C	14	
			2	B	14, 40	
			3	A		24
2009-037	30	12	1	A		24
2009-038	5	20	1	C	7, 39	
			2	A		24
2009-039	5	12	1	B	16, 24	
			2	A		24
2009-040	33	24	1	B	10, 24, 38, 40	
			2	A		24
2009-041	25	12	1	B	38, 40	
			2	A		24
2009-042	33	12	1	A		24
2009-043	33	24	1	A		24
2009-044	33	24	1	B	24	
			2	A		24

JAARVERSLAG 2009 RUDEC

Nummer OZP	Doel	Duur	Bespreking	Advies	Voorwaarden/ redenen/vragen	Periode toestemming
2009-045	31	24	1	B	14, 39	24
			2	A		
2009-046	33	24	1	A	24	24
2009-049	3	6	1	A		24
2009-050	30	24	1	B	15	
			2	A		24
2009-051	5	24	1	B	14, 39	
			2	A		24
2009-052	5	3	1	A		24
2009-053	5	24	1	B	28, 38, 40	
			2	A		24
2009-054	33	24	1	A		24
2009-055	30	6	1	A		24
2009-056	30	24	1	A		24
2009-057	33	24	1	B	24, 27, 37	
			2	A		24
2009-058	1	24	1	A		24
2009-059	30	12	1	A		24
2009-060	3	26	1	A		24
2009-061	33	8	1	B	32, 39, 41	
			2	A		24
2009-062	33	8	1	A		24
2009-063	30	24	1	B	40, 41	
			2	A		24
2009-064	5	24	1	B	37, 40, 41	
			2	A		24
2009-065	37	24	1	B	10, 14, 40	
			2	A		24
2009-066	32	20	1	B	8, 14, 24	
			2	A		24
2009-067	33	18	1	B	24, 30	
			2	A/C	37	24
2009-068	32	24	1	B	40, 41	
			2	A		24
2009-069	32	24	1	B	40, 41	
			2	A		24
2009-070	32	24	1	B	14	
			2	A		24
2009-071	33	24	1	A/C	19, 24, 37	
			2	A/C	37	24
2009-072	30	24	1	B	27	
			2	A		24
2009-073	30	12	1	B	40, 41	
			2	A		24
2009-074	30	12	1	A		24
2009-075	33	24	1	B	14	
			2	A		24
2009-076	31	4	1	A		24
2009-077	33	24	1	C	8, 24, 39	
			2	C	7, 39, 40	
			3	C	7, 39, 40	
			4	A		24

JAARVERSLAG 2009 RUDEC

Nummer OZP	Doel	Duur	Bespreking	Advies	Voorwaarden/ redenen/vragen	Periode toestemming
2009-079	1	24	1	A		24
2009-080	37	18	1	A		24
2009-081	30	3	1	B	9, 24, 40	
			2	A		24
2009-082	37	8	1	B	14, 16, 40	
			2	A		24
2009-083	37	2	1	B	24, 33, 40	
			2	A		24
2009-084	32	12	1	A		24
2009-085	37	12	1	A	37	24
2009-086	30	18	1	B	24, 40, 41	
			2	A		24
2009-087	30	24	1	A		24
2009-088	33	24	1	B	14, 24, 39, 40	
			2	A		24
2009-089	33	24	1	B	24, 39	
			2	A		24
2009-090	33	12	1	B	14, 18, 24, 32, 40	
			2	A		24
2009-091	33	12	1	A		24
2009-092	33	12	1	A		24
2009-093	33	24	1	A		24
2009-094	33	7	1	A		24
2009-095	32	12	1	C	8, 38, 40	
			2	A		24
2009-096	30	24	1	B	24, 33, 39, 40	
			2	A		24
2009-097	30	12	1	A		24
2009-098	33	6	1	B	16, 39	
			2	A		24
2009-099	5	12	1	B	18, 40	
			2	A		24
2009-100	5	24	1	B	10, 18, 33, 40	
			2	A		24
2009-101	25	12	1	C	7, 24, 39, 40	
			2	B	7+39+40	
			3	A		24
2009-102	30	24	1	B	24+27+40	
			2	A		24
2009-103	33	24	1	B	24+33+40	
			2	A	37	24
2009-104	30	18	1	A		24
2009-105	30	24	1	A		24
2009-107	30	6	1	A		24
2009-108	37	2	1	B	14	
			2	A		24
2009-109	30	12	1	B	14	
2009-110	33	24	1	C	8, 14, 24, 25, 33, 39	
			2	B	40	
			3	A		24
2009-111	37	4	1	B	15, 24, 40	
			2	A		24

JAARVERSLAG 2009 RUDEC

Nummer OZP	Doel	Duur	Bespreking	Advies	Voorwaarden/ redenen/vragen	Periode toestemming
2009-112	33	24	1	B	10, 40	
			2	A		24
2009-113	25	12	1	C	14, 24, 27, 33, 39, 40	
			2	A		24
2009-114	30	12	1	A		24
2009-115	30	12	1	C	14, 33, 39, 40	
			2	A		24
2009-116	30	24	1	A	37	24
2009-117	30	24	1	A		24
2009-118	37	1	1	B	14, 40, 41	
			2	A		24
2009-119	33	17	1	A		24
2009-120	33	12	1	B	15, 33, 40, 41	
			2	A		24
2009-121	29	8	1	A		12
2009-122	37	24	1	E		
2009-123	33	24	1	B	14, 15, 24, 40	
			2	A		24
2009-124	33	24	1	B	24, 27, 40, 41	
			2	A	37	24
2009-125	32	15	1	B	14	
			2	A		24
2009-126	5	24	1	A		24
2009-127	5	24	1	B	27	
			2	A		24
2009-128	31	24	1	A		24
2009-129						
2009-130	33	12	1	B	14, 18, 24, 40	
			2	A		24
2009-131	33	9	1	B	14, 28	
			2	A		24
2009-132	30	15	1	B	24, 39	
			2	A		24
2009-133	30	12	1	A		24
2009-134	37	12	1	B	15, 33	
			2	A		24
2009-135	37	24	1	B	14, 33	
			2	A		24
2009-136	1	24	1	A		24
2009-137	5	24	1	C	10, 14, 33, 40	
			2	A		24
2009-138	37	24	1	A		24
2009-139	24	24	1	A		24
2009-141	33	12	1	A		24
2009-142	33	12	1	A		24
2009-143	30	1	1	A		24
2009-144	33	24	1	A	37	24
2009-145	30	24	1	A		24
2009-146	37	24	1	A	37	24
2009-147	32	24	1	A		24
2009-148	33	24	1	B	10, 24, 40	
			2	A		24
2009-149	37	24	1	A	40, 41	24

JAARVERSLAG 2009 RUDEC

Nummer OZP	Doel	Duur	Bespreking	Advies	Voorwaarden/ redenen/vragen	Periode toestemming
2009-150	29	1	1	A		12
2009-151	30	24	1	A/C	37	24
			2	A		24
2009-152	31	12	1	B	14, 15, 24	
			2	A		24
2009-153	32	24	1	A		24
2009-154	32	24	1	B	17	
			2	A		24
2009-155	37	24	1	A		24
2009-156	37	24	1	B	14	
			2	A		24
2009-157	3	23	1	C	15, 24, 39	
			2	A		24
2009-158	33	21	1	B	14, 40	
			2	A		24
2009-159	5	2	1	B	33, 40	
			2	A		24
2009-160	33	24	1	A		24
2009-161	32	18	1	B	33, 40, 41	
			2	A		24
2009-163	33	24	1	A		24
2009-164	33	24	1	B	14, 40	
			2	A		24
2009-165	32	12	1	B	24, 40	
			2	A		24
2009-166	37	12	1	C	14, 39	
			2	A		24
2009-167	30	12	1	A		24
2009-168	30	12	1	B	14	
			2	A		24
2009-169	1	24	1	A		24
2009-170	33	24	1	C	14, 39	
			2	A		24
2009-171	5	24	1	A		24
2009-172	3	24	1	C	24, 27, 40	
			2	A		24
2009-173	30	12	1	A		24
2009-174	30	24	1	C	14, 15, 37	
			2	A/C	37	24
2009-175	32	24	1	B	14, 15, 24, 33, 40	
			2	A		24
2009-176	30	12	1	A		24
2009-177	33	12	1	B	15, 40, 41	
			2	A		24
2009-178	33	24	1	B	40, 41	
			2	A		24
2009-179	33	24	1	B	14	
			2	A	37	24
2009-180	33	12	1	A		24
2009-181	33	24	1	A	37	24
2009-182	31	5	1	C	24, 39, 40	
			2	B	39, 40	
			3	A		24

JAARVERSLAG 2009 RUDEC

Nummer OZP	Doel	Duur	Bespreking	Advies	Voorwaarden/ redenen/vragen	Periode toestemming
2009-183	32	24	1	A		24
2009-184	32	23	1	A		24
2009-185	32	14	1	A		24
2009-186	30	24	1	B	15, 24, 33, 39, 40	
			2	A		24
2009-187	5	13	1	B	9, 25, 40	
			2	A		24
2009-188 ²	1	24	1	B	14, 24	
2009-189	33	24	1	A		24
2009-190	33	5	1	B	10, 18, 39	
			2	A		24
2009-191	32	24	1	A		24
2009-192 ²	33	24	1	C	7, 14, 15, 39, 40	
2009-193	30	24	1	B	15	
			2	A		24
2009-194	37	12	1	B	24, 40	
			2	A		24
2009-195	30	25	1	B	9, 40	
			2	A		24
2009-196	33	36	1	C	14, 33, 39, 40	
			2	A		24
2009-197 ²	33	14	1	B	14, 18, 24, 33, 40	
2009-198	24	24	1	C	7, 39, 40	
			2	A		24
2009-199	32	24	1	B	40, 41	
			2	A		24
2009-200	32	24	1	B	10, 40	
			2	A		24
2009-201	33	24	1	B	24, 40, 41	
			2	A		24
2009-205	5	24	1	B	15	
			2	A		24
2009-206	5	24	1	A		24
2009-207	30	2	1	B	14, 39	
			2	A		24
2009-208	5	12	1	A		24
2009-209	33	24	1	A		24
2009-210	33	12	1	B	15, 24, 40	
			2	A		24
2009-211	33	12	1	A		24
2009-212	5, 12	12	1	B	8, 10, 24, 25, 26, 40	
			2	A		24
2009-213	33	6	1	A		24
2009-214	33	6	1	A		24
2009-215	33	24	1	A		24
2009-216	32	24	1	A		24
2009-217	37	12	1	C	14, 39	
2009-218	33	14	1	B	32, 40, 41	
			2	A		24
2009-219	1	23	1	B	14, 15, 24, 33, 39, 40	
			2	A		24
2009-220	33	24	1	A		24

JAARVERSLAG 2009 RUDEC

Nummer OZP	Doel	Duur	Bespreking	Advies	Voorwaarden/ redenen/vragen	Periode toestemming
2009-221	32	12	1	C	14, 15, 24, 33, 40, 41	
			2	A		24
2009-222	32	12	1	C	14, 24, 33, 39, 40, 41	
			2	A		24
2009-223	37	24	1	B	14, 15, 31, 33, 39, 40, 41	
			2	A		24
2009-224	5	4	1	A		24
2009-225	33	24	1	B	39, 40	
			2	A		12
2009-226	33	24	1	B	40, 41	
			2	A		24
2009-227	12	1	1	B	33, 40	
			2	A		24
2009-228	37	24	1	C	14, 24	
			2	A		24
2009-229	33	24	1	A		24
2009-230	33	24	1	A		24
2009-231	30	12	1	B	14, 15, 40, 41	
			2	A		24
2009-232	30	12	1	B	39, 40	
			2	A		24
2009-233	37	24	1	B	15, 16, 24	
			2	A		24
2009-234	37	24	1	B	15, 16, 24	
			2	A		24
2009-235	5	24	1	A		12
2009-236	30	24	1	A	0	24
2009-237 ¹	3	12	1	B	14, 33, 39, 40	

¹ Dit onderzoeksplan is reeds voorzien van een positief advies door een externe DEC. Per 7 oktober 2008 heeft de RUDEC besloten dergelijke aanvragen niet meer van een Ru-dec nummer te voorzien, maar via de proefdierdeskundige onder het externe DEC nummer ter informatie ter vergadering te laten komen.

² De onderzoeker heeft nog niet voldaan aan de voorwaarden gesteld bij het positieve advies, dus het positieve advies is nog niet gegeven.

JAARVERSLAG 2009 RUDEC

Tabel 6: Nieuwe aanvragen in 2009, Vergunninghouder [REDACTED]

Nummer OZP	Doel	Duur	Bespreking	Advies	Voorwaarden/ redenen/vragen	Periode toestemming
2009-016	10	1	1	A		24
2009-017	10	2	1	A		24
2009-047	10	2	1	A		24
2009-048	10	2	1	A		24
2009-078	10	2	1	A		24
2009-106	10	6	1	B	14	
			2	A		24
2009-140	11	2	1	A		24
2009-162	11	1	1	A		24
2009-202	10	8	1	A		24
2009-203	10	7	1	B	40, 41	
			2	A		24
2009-204	10	7	1	B	40, 41	
			2	A		24

Tabel 7: Nieuwe aanvragen in 2009, Vergunninghouder [REDACTED]
Groningen

Nummer OZP	Doel	Duur	Bespreking	Advies	Voorwaarden/ redenen/vragen	Periode toestemming
2009-012	5	11	1	A/D	14, 33	12

JAARVERSLAG 2009 RUDEC

Bijlage IV: Beoordelingsresultaat – Amendementen

Tabel 8 t/m Tabel 11 geven een overzicht van amendementen die in 2009 behandeld zijn door de RUDEC. In onderstaande overzichten is per vergunninghouder en per dierproef aangegeven:

- I. Het doeleinde van de proef volgens het coderingssysteem Wod
- II. Het beoordelingsresultaat / advies gerubriceerd in de volgende categorieën:
 - A Positief oordeel in eerste instantie, met of zonder voorwaarden (278 amendementen).
 - A/C Positief oordeel voor gedeelte van project (2 amendementen).
 - B Positief oordeel in tweede of derde instantie, na het inwinnen van nadere informatie en beoordeling door de voorzitter en secretaris, evt. met deskundige uit commissie (2 amendementen).
 - C Positief oordeel in tweede of derde instantie, na het inwinnen van nadere informatie en beoordeling door gehele commissie (5 amendementen).
 - D Negatief oordeel (1 amendement).
 - E Teruggetrokken (1 amendement).
- III. De gevraagde verlenging van het DEC advies (in maanden)
- IV. De periode waarvoor toestemming is gegeven (in maanden)
- V. Het extra aantal dieren waarvoor toestemming is gegeven
- VI. Anders: bijv. kleine wijziging in proefopzet of biotechnische handelingen

Tabel 8: Amendementen in 2009, Vergunninghouder

Nummer OZP	Doel	Advies	Verlenging DEC advies	Periode toestemming	Wijziging aantal dieren	Anders
2004-151	37	A	1,5	1,5		
2005-113	37	A				x
2005-122	37	A				x
2005-130	33	A	12	12		
2005-134	30	A				x
2006-022	33	A	12	12		
2006-022	33	A				x
2006-046	33	A				x
2006-046	33	A				x
2006-062	33	A			1	
2006-083	30	A	12	12		
2006-087	30	A	5	5		
2006-093	3	A				x
2006-094	37	A				x
2006-094	37	A				x
2006-115	33	A	12	12		
2006-126	37	A			20	
2006-135 ¹		A	2	2		
2006-135 ¹		A				x
2006-135 ¹		A/C	6	6		x
2006-144	33	A	11	11		
2006-150	33	D	32		8	
2006-168	1	A				x

JAARVERSLAG 2009 RUDEC

Nummer OZP	Doel	Advies	Verlenging DEC advies	Periode toestemming	Wijziging aantal dieren	Anders
2006-171	37	A	12	12		
2006-172	33	A				x
2007-006	26	A			5	
2007-014	30	A	24	24	70	
2007-016	30	A	12	12		x
2007-020	1	A	5	5		
2007-020	1	A	12	12		
2007-024	29	A	3	3		
2007-024	29	A	6	6	2	x
2007-046	30	A			3	
2007-046	30	A	3	3		
2007-048	1	A	5	5		
2007-051	30	A	12	12		
2007-069	32	A			8	
2007-090	33	A	12	12		
2007-113	5	A				x
2007-113	5	C			5	x
2007-123	30	A	5	5		
2007-131	33	A	20	20		
2007-132	37	A				x
2007-132	37	A	9	9		
2007-138	33	A	9	9		
2007-142	2	A				x
2007-142	2	A				x
2007-142	2	A				x
2007-147	3	A	12	12		x
2007-149	33	A	12	12		
2007-151	30	A				x
2007-151	30	A	12	12		
2007-160	33	A				x
2007-160	33	A	4	4		
2007-173	37	A				x
2007-173	37	A				x
2007-177	31	A	21	21		
2007-177	31	A				x
2007-178	33	A	24	24		
2007-180	33	A	12	12		x
2007-185	30	A				x
2007-185	30	A				x
2007-185	30	A	12	12		x
2007-185	30	A				x
2007-191	5	A	5	5		
2007-191	5	A	12	12		
2007-207	37	A	1	1		
2007-207	37	A	3	3		
2007-209	30	A	1,5	1,5		
2007-230	32	A				x
2007-230	32	A	9	9		
2007-230	32	A				x
2007-230	32	A				x
2007-231	32	A	8	8		x
2007-231	32	A				x
2007-232	5	A	7			

JAARVERSLAG 2009 RUDEC

Nummer OZP	Doel	Advies	Verlenging DEC advies	Periode toestemming	Wijziging aantal dieren	Anders
2007-233	30	A	12	12		
2007-235	32	A				x
2007-235	32	A				x
2007-237	32	A	6	6		
2007-242	5	A			7	
2007-242	30	A				x
2007-242	30	A				x
2007-242	30	A				x
2007-242	30	A				x
2007-242	30	A				x
2007-245	30	A	12	12		
2008-001	30	A				x
2008-001	30	A				x
2008-004	33	A	9,5	9,5		
2008-006	30	A	9	9	2	
2008-008	5	A	9	9		
2008-008	5	A				x
2008-013	37	A				x
2008-015	33	A	16	16		x
2008-021	5	A				x
2008-021	5	A				x
2008-021	5	A	9	9		
2008-022	30	A			10	
2008-022	30	A	2	2		
2008-024	32	A				x
2008-026	32	A	6	6	57	
2008-031	32	A	9	9		x
2008-031	32	A				x
2008-033	32	A				x
2008-033	32	A	9	9		
2008-034	32	A				x
2008-034	32	A				x
2008-035	32	A				x
2008-035	32	A				x
2008-035	32	A				x
2008-035	32	A	9	9		
2008-045	30	A				x
2008-048	30	A	9	9	30	
2008-048	30	A				x
2008-051	30	A				x
2008-051	37	A				x
2008-051	37	A				x
2008-051	37	A				x
2008-055	5	A			2	
2008-058	33	A				x
2008-058	33	C				x
2008-060	30	A				x
2008-060	30	A	10	10		
2008-063	33+37	A			20	
2008-063	33+37	A			6	
2008-064	30	A	9	9		x
2008-064	30	A			20	
2008-064	30	A				x

JAARVERSLAG 2009 RUDEC

Nummer OZP	Doel	Advies	Verlenging DEC advies	Periode toestemming	Wijziging aantal dieren	Anders
2008-064	30	A			20	
2008-064	30	A				x
2008-068	33	A				x
2008-071	30	A	24	24		
2008-072	30	A	12	12		
2008-074	30	A				x
2008-079	32	A				x
2008-079	32	B				x
2008-080	5	A			9	x
2008-082	30	A			20	
2008-084	37	A				x
2008-086	33	A			20	x
2008-086	33	A				x
2008-091	5	A				x
2008-091	30	A			1	x
2008-091	5	A				x
2008-105	5	A				x
2008-105	5	A			96	
2008-106	5	A				x
2008-106	5	A				x
2008-106	5	A			132	
2008-107	3	A				x
2008-117	5	A				x
2008-117	5	A			10	x
2008-119	5	A			6	
2008-122	37	A				x
2008-125	32	A				x
2008-125	32	A				x
2008-126	31	A			3	x
2008-128	5	A				x
2008-130	32	A				x
2008-130	32	A				x
2008-130	32	A				x
2008-130	32	A				x
2008-130	32	A			28	x
2008-131	5	A/C			2	
2008-134	33	A			20	
2008-135	30	A			20	
2008-136	1	A			2	
2008-137	1	A			10	
2008-139	30	A			15	x
2008-139	30	A				x
2008-142	25	A				x
2008-143	33	A				x
2008-144	33	A				x
2008-144	33	A				x
2008-146	5	A				x
2008-147	30	A				x
2008-147	30	A				x
2008-148	33	A				x
2008-148	33	A				x
2008-148	33	A				x
2008-148	33	B			190	x

JAARVERSLAG 2009 RUDEC

Nummer OZP	Doel	Advies	Verlenging DEC advies	Periode toestemming	Wijziging aantal dieren	Anders
2008-148	33	C			240	
2008-150	29	A			2	
2008-157	37	A				x
2008-158	33	A				x
2008-160	32	A				x
2008-160	32	C			40	x
2008-169	2	A				x
2008-169	2	A				x
2008-169	2	A				x
2008-175	32	A			12	
2008-179	30	A				x
2008-179	30	A			42	x
2008-179	30	A			6	x
2008-180	32	A				x
2008-180	32	A				x
2008-180	32	A				x
2008-182	33	A				x
2008-182	33	A				x
2008-185	33+37	A			20	x
2008-196	32	A				x
2008-197	32	A				x
2008-197	32	A				x
2008-198	33	A				x
2008-198	33	A				x
2008-198	33	A				x
2008-199	5	A				x
2008-203	30	A			25	
2008-205	33	A				x
2008-205	33	A				x
2008-205	33	A				x
2008-205	33	A				x
2008-205	33	A				x
2009-002	3	A				x
2009-002	3	A				x
2009-004	33	A				x
2009-006	31	A			9	
2009-011	32	A				x
2009-013	30	A				x
2009-013	30	A				x
2009-015	33	A			8	x
2009-018	30	A				x
2009-019	33	A				x
2009-019	33	A				x
2009-019	33	A				x
2009-019	33	A				x
2009-023	33	A				x
2009-023	33	A			10	x
2009-023	33	A				x
2009-027	30	A				x
2009-027	30	A				x
2009-028	30	A				x
2009-032	5	A				x
2009-032	5	C				x

JAARVERSLAG 2009 RUDEC

Nummer OZP	Doel	Advies	Verlenging DEC advies	Periode toestemming	Wijziging aantal dieren	Anders
2009-034	33	A				x
2009-035	37	A				x
2009-039	5	A				x
2009-040	33	A				x
2009-041	25	A				x
2009-045	31	A				x
2009-046	33	A			55	
2009-049	3	A			18	
2009-051	5	A				x
2009-053	5	A				x
2009-054	33	A				x
2009-054	33	A				x
2009-057	33	A				x
2009-057	33	A			1	
2009-060	3	A				x
2009-060	3	A				x
2009-063	30	A				x
2009-064	5	A				x
2009-070	32	A				x
2009-070	32	A				x
2009-070	32	A				x
2009-073	30	A				x
2009-081	30	A				x
2009-081	30	A			10	
2009-087	30	A				x
2009-087	30	A				x
2009-087	30	E				x
2009-088	33	A				x
2009-092	33	A				x
2009-094	33	A				x
2009-100	5	A				x
2009-100	5	A				x
2009-108	37	A				x
2009-109	30	A			15	
2009-109	30	A				x
2009-114	30	A				x
2009-115	30	A				x
2009-117	30	A				x
2009-118	37	A				x
2009-123	33	A			10	
2009-128	31	A				x
2009-132	30	A			20	
2009-132	30	A				x
2009-148	33	A				x
2009-151	30	A				x
2009-151	24	A				x
2009-165	32	A				x
2009-176	30	A				x

¹ Het doel van de proef wordt per pilotexperiment bepaald

JAARVERSLAG 2009 RUDEC

Tabel 9: Amendementen in 2009,

Nummer OZP	Doel	Advies	Verlenging DEC advies	Periode toestemming	Wijziging aantal dieren	Anders
2008-111	10	A			6	x
2008-112	10	A			6	x
2009-017	10	A				x

Tabel 10: Amendementen in 2009, Vergunninghouder

Nummer OZP	Doel	Advies	Verlenging DEC advies	Periode toestemming	Wijziging aantal dieren	Anders
2007-004	37	A				x
2008-053	37	A	3	3		

**Tabel 11: Amendementen in 2009, Vergunninghouder
Groningen**

Nummer OZP	Doel	Advies	Verlenging DEC advies	Periode toestemming	Wijziging aantal dieren	Anders
2009-012	5	A				x